

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 3. svečana 1882.

List 5.

Svečnica, sreča, luč.

(Konec.)

Luč imenujejo učeni vzrok svetlobe, to namreč, kar stori, da naš vidni občutek zunanje predmete vidi. Oziroma na svetlobo so nekatere reči samosijajne, ki se svetijo same od sebe, kakor solnce; druge so temne, ki so od samosijajnih razsvitljene. Tako je tudi v duhovnem pomenu. Vse naše razsvitljenje je od večne Luči, od Stvarnika vsih svetlob in solnc. Tega razsvitljenja pa je treba in dolžnost prositi, da ga dosežemo. K temu nas opominjajo med drugim dnevi o Svečnici. Na Svečnico se med božjo službo sveče prižigajo in luč pri luči gorí po cerkvi. To ni brez pomena, to ni prazna šega. Prižgane sveče naznanujejo veselje, da nas je razsvitlil in nas razsvetljuje Jezus, večna Luč, ki nam je prižgal luč sv. vere, ki nam je to luč po sv. Duhu prižgal pri sv. kerstu in nas razsvetljuje pri vsih ss. zakramentih. Te luči, tega razsvitljenja pa je treba prositi. Vsi skerbni in umni ljudje so veliko molili in si prizadevali, da so si pridobivali razsvitljenje iz nebés.

Mojzes se je 40 dni in noči mudil na gori Sinaju, molil in se postil. Poslednjič se k ljudstvu verne. Otroci Izraelovi so vidili svojega vodnika; pa njegov obraz je bil s svetlobo obdan. (2. Mojz. 34, 29.)

Ta zunanja svetloba je bila znamenje, da je Mojzes bil z Bogom v tesnejši dotiki in pogovoru, kakor tudi zanesljiv dokaz prejetega notranjega razsvitljenja.

Tudi kralj Salomon terdi sam o sebi: „Prosil sem, in dán mi je bil um; klical sem, in duh modrosti je prišel k meni.“ (Modr. 7, 7)

Naj sveteljši možje, ki so globoko segli v skrivnosti Božje, so ravnosérčno priznavali, da so več luči spoznanja prejeli po molitvi, kakor pa po študiranju in branju. Sv. Tomaž Akvinski je v kratki dobi svojega življenja pisal veliko bukev o naj težavnejših stvarinah in skrivnostih, ter še zdaj skor po 600 letih naj učenjši možje občudujejo njegovo učenost in se učijo iz njegovih bukev. In vendar on sam terdi, da to učenost je dosegel v molitvi. Nikoli ni pričel kacega dela, da bi ne bil poprej molil. Obiskal je bil le-tá nekoč tudi sv. Bonaventura in ga je prašal, iz katerih bukev da ima toliko učenost? Sv. Bonaventura je bil namreč ravno tako globoko učen, kakor globoko pobožen, — in le ta

je pokazal na bridko martro rekoč: „To so moje bukke, iz teh zajemam svojo vednost.“ In sv. Tomaž sam pravi: „V molitvi pred nogami Križanega sem našel več modrosti, kakor pa v knjigah.“

Tako so pričali tudi drugi svetniki in svetnice. Ni pa prostora tukaj, da bi to reč obširneje dokazovali, temuč opomniti moramo današnje učnike in učence, da naj bi zraven svojega obilnega študiranja tudi obilneje molili, in bilo bi treba manj opominjanja in svarjenja o navadnih šolskih „konferencah“. Marsikteri reveži se tako učijo in trudijo, da večkrat zbolé in svoje življenje spravijo v nevarnost, pa pri vsem tem se reč le še prav ne vpešuje; naj počno obilneje in bolj zaupljivo moliti in vidili bodo, da bo kmali bolje.

Pa sploh, v kakoršnem koli stanu živíš, derži se zlatega pravila: „Luč in moč prihaja od zgorej, ne od ljudi. Brez molitve je noč v tvojem umu, onemoglost v tvoji volji.“ (Kreuzberg, das grosse Gnadenmittel.)

Preberi, ali saj premisli še enkrat ta nauk, da boš imel kaj sadú od letošnje Svečnice.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kresčanstva. III.

1. Blaženi Janez Berhmans.

(Dalje.)

Ko meni, da je dovelj pripravljen, gre nek večer k svojemu dušnemu vodniku. S svetim strahom se približa njegovim vratam in boječe poterka na nje. Ko zdaj stoji to čisto jagnje pred milim obrazom svojega skerbnega dušnega pastirja, mu naenkrat upade ves prejšnji strah in zaupljivo začne govoriti: „Duhovni oče! neko priserčno prošnjo imam do vas. Moje serce tako hrepení po sv. obhajilu, da ne morem več se ustavljati. Res, da sem še le 11 let star, in tudi nisem vreden: pa bi vendar tako zelo rad!“ Na to obmolkne in s priprosto detinskim očesom zaupno gleda v obraz dobrega spovednika in čaka odgovora. „Prav, dragi moj Janko!“ mu na kratko odgovorijo modri spovednik, „ničesar ti ne morem bolj privoščiti, kakor to srečo. Le lepo se pripravljaj z izglednim zadržanjem, in svetujem, da se tudi za dolgo spoved pripraviš.“ — „O,

zakliče zdaj srečni deček, ki ne vé, ali bi se veselja smejal ali jokaj, „sem že pripravljen; resno sem te dni premišljeval in preiskoval vse svoje življenje, in zelo bi bil hvaležen, ko bi precej nocoj smel dolgo spoved opravljati.“ In komaj to izgovori, že kleči mali grešnik, ali raji recimo mali svetnik, pred svojim spovednikom in se obtoži vsega, kar je za greh imel. Ta „dolga“ spoved je bila pač kratka, ker težko, da je kdaj s kakim „prostovoljnim“ malim grehom do takrat Boga razžalil in spovednik so ga morali le tolažiti in podučiti, da bi ne bil imel kaj za greh, kar ni greh. O srečen otrok!

Zdaj pa ni blagi deček skor družega mislil, kakor vedno le na sv. obhajilo. Gotovo je željno dneve štel: Še 8 dni, še 7, 6, 5..., dokler ni slednjič, ko je bilo vse v redu, kar je treba za to naj imenitnejše opravilo, ves vesel mogel reči: „Jutri!“ In ko se je tisto jutro zgodaj zbudil — kako mu je bilo pri sercu — in ko je šel s svojimi starši proti cerkvi, kaj je mislil — in ko ga je zvonček milo povabil k mizi Božji, ko so mašniki pokazali sv. hostijo, mu jo na jezik položili, oh kaj je takrat čutil v svojem deviškem sercu: tega nisem v stanu povedati: kaj tacega more le mladi svetnik čutiti! Mašnik, ki so ga obhajali, so le toliko mogli pričati, da se mu je že na obrazu bralo, kaj se je go-dilo v njegovem notranjem; angeljska spoštljivost v deržanji, nebeško žarenje, ki se mu je svetilo v obličji, vse je pričalo njegovo nenavadno serčno pobožnost.

Od tistega dne se mu je zdela cerkev še svetejši, še prijetniši kraj. Kadar je utegnil, je tekal, saj za nekoliko trenutkov, Jezusa in Mater Božjo počastit. Če je iz šole domú prišel, in poterkal na vrata, pa mu na večkratno terkanje ni prišel nikdo odpret, ni razgrajal, kakor imajo drugi otroci navado, ampak mirno je šel v bližnjo cerkev in tam sv. rožni venec molil.

Tudi je imel navado odsihdob vsak teden iti k spovedi in na 14 dni k sv. obhajilu, kakor tudi o praz-nikih Gospodovih in Matere Božje. Po spričevanju nje-govega spovednika se je vselej za ss. zakramente pri-pravljaj delj časa in z veliko pobožnostjo. „Pred sv. obhajilom me je prišel vselej ponižno za odpusčanje prosit. Pri svetem opravilu se je vedel tako pohlevno, pobožno in častitljivo, da je bil kakor zamaknjen v Boga.“

Da je pa sv. obhajilo — „krub močnih“ — v tako zdravem sercu, kakor je bilo serce blaženega Janeza, budilo naj lepše in naj močnejše čednosti, to je očitno in mi ni treba še posebej povdarjati. Kdor je za cerkev tako vnet in goreč, ta je tudi goreč za vse, kar se ime-nuje dobro, sveto in blago.

(Dalje sledi.)

V Indiji grob sv. Franciška Ksav. odpert.

Sv. Francišk Ksaverijan je umrl 2. grudnia 1562 na malem otoku Sancin-u vstric Kine. Ta veliki čudo-delnik in misijonar, ki je stot-sočrim poganom prižgal luč sv. evangelija, je umrl daleč od svoje domačije portugalske. Pokopan je bil v mestu, ki se imenuje Goa, v prednji Indiji. Po prošnji vernikov, ki so v trumah hodili molit in pomoči prosit na njegov grob, je bilo truplo sv. Franciška večkrat očitno izpostavljeno verni-kom v počeševanje, in sicer pervikrat l. 1782 skoz tri dni; 77 lét pozneje, l. 1859, v drugič skoz 37 dni.

Tudi preteklo leto 1881 je Indija zopet imela srečo, veselje in čast, viditi svojega aposteljna. To se je go-dilo od 3. grudnia do 6. prosinca. Solnce te slovesnosti

je bilo 3. prosinca. Ta dan namreč je bila sveta skrinja odperta in predrago truplo svetnikovo se je občinstvu kazalo v počeševanje. Goanski vikši škof, obdajan z bližnjimi škofi in nad 300 duhovni, je opravljaj sloves-nost. V slavni procesiji so se podali ob osmih zjuraj iz stolnice k cerkvi „Dom Jesu“, kjer svetnik počiva. Vdeležila se je vsa deželska in vojaška gosposka, in na njih čelu je bil novi goanski poglavar Alfred d' Albu-querque, ki je bil še le v večer pred slovesnostjo dospél iz Portugalskega. Sklep procesije je bilo kacic 15.000 romarjev iz bližnjih in daljnih krajev.

Dospévši do cerkve so se škofje podali v stransko kapelo, kjer je predragi grob sv. Franciška iz marmorja in jaspisa. Po molitvah so štirje kanoniki zadei na rame predrago skrinjo in v procesiji med petjem zahvalne pesmi (Te Deum-a) nesli proti koru, kjer je bil sveti zaklad pod prezalim nebom (baldahinom) izpostavljen. Po veliki sv. maši in družih opraviilih so odperli skrinjo, ktera je zaklenjena s tremi ključavnicami; od ene ključ hrani nadškof, družega poglavar, tretjega pa stolni kapitel.

Ko je bil pokrov odmaknjen, so romarji imeli ve-liko srečo, da so smeli poljubovati noge svetniku, tiste noge, ki so naznanilo zveličanja v toliko dežel prinesle, ki so tako obširne kraje med naj večimi trudi in teža-vami prehodile, pridobivat Jezusu neumerjoch duš.

Nestrohnjeno truplo velikega aposteljna je ob-lečeno v predrago z zlatom prevezeno mašno obleko. Leva roka sloni na persih; desna pa, s katero je več kot dve sto tisoč poganov kerstil, je kakor predraga svetinja prenesena v Rim. Kakor pišejo, se je tudi pri tej slovesnosti zgodilo več prečudnih ozdravljenj; ven-der o tem se mora čakati še na sodbo cerkvenih vikših.

V življenji sv. Franciška je poročano to-le: Dva dni po njegovi smerti je bilo njegovo truplo, čisto lepo in cveteče, djano v precej veliko rakev (mertvaško trugo), ki je bila napolnjena z ravno ugašenim apnom in potem v grob pogreznjena. Deset tednov potem so rakev iz groba vzdignili, da bi merliča prenesli v Malako. Ali kako so se začudili, ko so vkljub apnu našli truplo svetnikovo čisto celo in nestrohnjeno, in prav prijeten duh je puhtel z njega. Z ginjenimi občutki so prijatli svetnikovi telo prenesli na ladijo in so 22. sušca dospeli v Malako, kjer je kar precej kuga divjati nehala.

L. 1554 je bil svetnik prepeljan v Goo. Čez 200 lét so našli truplo čisto nestrohnjeno, brez naj manjšega slabega duha in obdano s svetlim sijanjem. Papež Gre-gorij X je služabnika Božjega, ki je neštevilno bolnikov ozdravil in 25 mertvih k življenju obudil, povzdignil v versto svetnikov.

He ad Joseph! — Pojdite k Jožefu! *)

I. Mojs. 41, 55.

Da bo nas usmiljeni Bog na priprošnjo svetnikov poprej uslišal, da bomo bolj gotovo dosegli, kar prosimo, moramo pred Bogom spominjati takih nagibov, ki so v svetnikih samih; ali z drugo besedo, naštevati moramo Bogu sprednosti, s kterimi je on svoje ljubljence ozaljšal, kazati na zasluge, ktere svetniki v njegovih očeh imajo. Pokazati mu moramo tiste velikodušne čednosti, tiste imenitne djanja, ktere so svetniki v njegovi službi opra-vili; naznanjevati tako rekoč mu moramo goreče hre-penenje, ki so ga vedno po njem imeli, in ga opominjati vsega zasluženja, ktero so v njegovi službi na tem svetu si pridobili.

*) Spis je posnet po: „Sendbote des h. Jožef“. 1881.

Vemo pa, da je sveti Jožef zmed vseh svetnikov tukaj na zemlji imel to nezmerno veliko sprednost, da je samemu Jezusu do trideset let naj priserčnejši, naj ljubeznjivši stregel. Ko je delal, je delal za Jezusa; ko je popotoval, je popotoval za Jezusa; ko je v revšini živel, pomanjkanje terpel, ko je svojo domovino zapustil in je v ptuji deželi kakor pregnani živel, je vse to bilo za Jezusa, vse le za njega.

Zraven pa v sveti ponižnosti recimo svojemu Gospodu Bogu, da je ravno njegova presveta volja, da naj se razširja slava svetega Jožefa in da naj mi vedno bolj spoznamo čast in ljubezen, katero Bog sam svojemu redniku skazuje. Da po človeško govorim, opomnimo Boga, kako je njemu samemu ljubo, da je ta veliki svetnik naš srednik, naš priprošnik pri njem; da je ravno to njegova želja, da mi svoje prošnje svetemu Jožefu izročujemo, naj jih on pred sedež Božji poklada in s svojimi prošnjami podpera. Saj so že Mojzes, Elija, Daniel in drugi stari očaki svoje prošnje pred Gospoda pokladali ter se zanašali na zasluge in na veljavo Abrahama, Izaka in Jakoba. In ko si mi v novi zavezi Marijo in Jožefa in druge svetnike za svoje priprošnike volimo, je ta misel vpodobljena v skrivnem razodenju v tistih štiri in dvajsetih starašnih, ki so imeli zlate kupe polne kadila, kar so molitve svetnikov.

To zaupanje na priprošnjo svetnikov nam je silno koristno. Pervič, se tako pred Bogom ponižamo, ker spoznamo, da smo nevredni pred njega stopiti ter potrebujemo mogočnejšega, ki bi nas pred Vsegamogočnega peljal in za nas govoril. Neverni stotnik se je tako ponižal, da se ni upal sam Gospoda prositi, naj bi mu hlapca ozdravil, ter je odposlal nekaj znanih judov k Jezusu, naj bi mu oni sprosili, kar je želel. In Gospodu je dopadla ta ponižnost.

In ako sta Marija in Jožef nam priprošnika, smo drugič bolj zagotovljeni, da bomo uslišani; ker ne prosimo sami, ampak veliko jih je, ki prosijo z nami. In velikrat, ko nam dobrotljivi Bog svojo milost podeliti blagovoli, nas on sam navdaja s to miseljo, naj ga zavračamo na veljavo njegovih ljubih svetnikov. Saj je nekdaš Jobovim prijateljem, ko jim je odpustiti hotel, ukazal, naj tega bogoljubnega moža silijo, da on prosi za nje. Nasproti pa vemo iz svetega pisma, ko je Bog sklenil, pregrešno, puntarsko ljudstvo kaznovati, ni imel za to hujšega izreka, kakor da hudobnežem ne bo odpustil, če tudi naj večji svetniki za nje prosijo. Zato je Bog nekdaš rekel preroku Jeremiju, če bi Mojzes in Samuel za ljudstvo prosila, da se ne bo nanj ozerl.

V tem vidimo veljavo, katero Bog sam stavi na priprošnjo svetih in na moč njihove prošnje. Poprimimo se toraj tega pripomočka, da dosežemo, kar želimo. — Pomislimo pa še to le: Sveti Bernard pravi, da mogočni priprošnik je on, ki za se nič noče in nič ne potrebuje, in ki mu je le to mar, da bi prosil za druge, ktere vidi v veliki potrebi in ki so v veliki nevarnosti, da bi se ne pogubili.

Vsi nagibi pa, s kterimi se svetnikom prikupiti želimo, ali s kterimi jih poveljujemo, da bi za nas prosili, — vsi ti nagibi so veliko bolj veljavni, veliko bolj pripravní oziroma na Marijo in Jožefa, ker so njima veliko bolj primérni, kakor drugim svetnikom. — In ker sta po pobožni veri Marija in Jožef z dušo in s telesom v nebesih; pač res za se nič ne potrebujeta, ampak hrepenita le po zveličanji našem.

Pa še to si k sercu obrnimo, da Jezus Kristus je zmed vseh naj boljši Sin, kterega je Vsegamogočni dal in izročil naj boljšemu redniku, ki je kdaj bil in kdaj bo na tej zemlji. In sveti Jožef, tisti namestni oče, ki vé naše potrebe in nič ne opusti, da nas potolaži, je nad vse in zmožen nam pomoč nebeško zadobiti.

Sveti Avguštin pravi, kolikor večji je svetost Jožefova, toliko večji je tudi skerb njegova, da pomaga njim, ki njega časté, ki njemu služijo; in kolikor bolj ga Božji Sin ljubi, toliko mogočnejši je, da dodeli urno pomoč v vseh potrebah svojim častivcem. In vse, kar on od svojih častivcev želi, je le, da se obnašajo kot vredni otroci toliko dobrega očeta, in da brez vse boječnosti izreči zamorejo te mile besede: „Pokaži, da si naš oče in položi naše prošnje pred Njega, kteri je za nas rojen bil in se je ponižal tvoj rejenec biti.“

Kdorkoli želi svetega Jožefa kaj prositi, naj se s svojim duhom postavi v nebesa in tam gori naj premišluje, kako Jezus Kristus sedi na bliščem, preslavnem sedežu in zraven njega je sveti Jožef. Misli naj si, da ališ, kako se Sin oberne k svojemu namestnemu očetu in mu ljubeznjivo reče: Moj oče, prosi in zahtevaj, kar hočeš; spodobi se, da te ne izpustim spred sebe, dokler tvoje prošnje ne uslišim.

In kje je verni kristjan, ki si vse to živo pred svoje duhovne oči postavi, in bi z otroškim zaupanjem se ne zatekel pred tega mogočnega priprošnika in bi ne zdihnil k njemu: O preljubi sveti Jožef! zdaj je čas, da svojemu božjemu Rejencu, ki te svojega očeta imenuje, razodeneš mojo nadlego, mi poveš moje potrebe; o ne zamudi te lepe prilike; prosi ga, naj mi pomaga; povej mu, da po njegovi volji si ti naše pribežališe in s svojim zasluženjem nadomesti mojo nevrednost. Reci mu: Moj Sin, ta le človek, ki pred teboj kleči, nima zadostne vneme svete ljubezni, kakor bi jo rad imel; on te prosi za njo; pa tudi jaz prosim zanj. Dodeli mu, kar želi; naj bo videl in spoznal, da moja prošnja pri tebi veliko premore.

In verna pobožna duša, v take misli vtopljena, se bo zaupljivo obrnila k Jezusu samemu, ter bo še k njemu zdihnila: O Zveličar naših duš, sliši in usliši prošnjo svojega rednika, in dodeli mi milost, katero bi meni po pravici odreči mógel. Ne pripusti, da bi se reklo, tvoj rednik je mogel neuslišan odstopiti, ko je za-me, velicega grešnika, prosil. Tega mu ne boš storil; temuč dovoli mu, kar želi, ter mu s tem poverni zasluženje, katero si je pridobil, ko je tebi stregel. Spomni se, da je njegovo počastenje tudi tebi v slavo. Tvojemu redniku pa bo v naj večji počeseenje, če bo vselej uslišan. Kolikor večji grešnik sem jaz, kolikor nevrednejši tvojih dobrot, toliko večji čast boš skazal svojemu redniku, ako iz ljubezni do njega meni dodeliš, kar te v svojih sili ponižno prosim.

In ako verna duša tako zdihuje, bo uslišana.

(Dalje nasl.)

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

14. Ovca je pohlevna in poterpežljiva. Kadar se ji godi slaba, ali kadar jo pastir udari, molči in poterpi, ter pozabi na vse razžaljenja, ako jo pastir kliče in ji kaj ponudi, hitro nazaj k njemu priteče. Pravi kristijan, ovčica Kristusova, mora posebno v poterpežljivosti se vaditi. Ognjena peč vterdi lončarsko posodo, pravične pa skušnjava terpljenja. Ne reci: „Toliko ne morem od tega človeka terpeti, in če bi tudi mogel, saj nisem dolžan, on vse preveč nad menoj počenja in mi očita, kar nikoli ni bilo; od družega bi raji terpel, bi prenesel, kakor bi vedil in znal.“

Nespametna je taka misel; kdor namreč tako misli, ne vé, kaj je poterpežljivost, tudi ne misli na nebeško

plačilo, temuč le čerti človeka in krivico, ktero od njega terpi. Kdor le terpi, kolikor sam hoče in kar sam hoče, ni pravi poterpežljiv terpinec.

Poterpežljiv terpinec prenese, če mu je terpeti od višjega ali od sebi enakega ali od podložnega; terpi, naj ga nadleguje dobrega slovesa mož, ali naj mu kaj prizadene hudoben in nič prida človek. Vse brez razločka, kar koli se mu od ene ali druge strani zopernega prigodi, hvaležno, kakor iz božjih rok vzame, in za velik dobiček ima. Pri Bogu namreč nobeno terpljenje, naj bo še tako majhno, brez plačila ne ostane, ako se zavolj Boga prenese.

Zato bodi serčen in stanovit v boji, ako hočeš zmagati. Brez vojskovanja ne moreš krone poterpežljivosti doseči. Ako nočeš terpeti, tudi nočeš kronan biti. Želiš pa kronan biti, vojskuj se serčno, terpi poterpežljivo. Brez truda ne prideš k počitku, in brez vojskovanja ne premagaš. (Pot v nebesa. Tom. Kemp. III. bukve 19. poglavje.)

Silo lepih izrekov od svetnikov Božjih imamo o tem, kako velike vrednosti je terpljenje in poterpežljivost. Zveličani Jan. Avila pravi: „En samkrat reči: Hvala Bogu (Deo gratias) v terpljenji in med terpljenjem je več vredno kot 6000 (šest tisočkrat) reči: Hvala Bogu, kadar se ti godi dobro.

Kristus, naš Gospod, čegar celo življenje je bilo neprenehano terpljenje, pravi, da skoz vrata terpljenja je moral iti v večno slavo. „Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel in šel v svojo čast?“ (Luk. 24, 26.) Enako pravi sv. Pavel o svetnikih: „Eni so zasramovanje in tepenje terpeli, zraven tudi železje in ječo; bili so kamnjani, prežagovani, skušani (na teznjavah), z mečem umorjeni; hodili so v kožuhih in kozjih kožah, ubožni, stiskani, zatirani, katerih svet ni bil vreden; in so se potikali po puščavah, po gorah in berlogih, in podzemeljskih jamah.“ (Hebr. 11, 36–38.)

Z eno besedo: „Le po poti terpljenja se pride do večnega življenja, in po kraljevi poti: križa se pride do večnega paradiža.“ Učeni cerkv. pisatelj Tertulijan pravi: „Poterpežljivost je obseg (complexus) vseh čednosti.“

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Vošilo za Bosno; odhod preč. gosp. špirituala dr. A. Jegliča.) Poslednji dan tega mesca so premilostni gospod knez in škof dr. Jan. Zl. Pogačar povabili na kosilo pn. gg. kanonike, profesorje in nekaj družih gospodov, med katerimi je bil tudi sarajevski novi kanonik dr. Anton Jeglič, kateri ima v petek zgodaj odriniti iz Ljubljane proti Bosni. Premilostni gospod knez in škof, zahvalivši se za napitnico od milgsp. prošta dr. Ant. Jarca v imenu pričujočih, so prav serčno in spomina vredno napitnico naredili novemu g. kanoniku dr. Jegliču, namreč v tem pomenu: Novocesarejski škof sv. Gregorij Čudodelnik je svoje dni na smertni postelji prašal, koliko je v njegovi škofiji še nejevernikov? Odgovorili so mu, da jih je še 17. „Hvala Bogu“, je odgovoril sv. Gregorij, „ravno toliko je bilo vernikov, ko sem pričel škofovati.“ V Bosni z Ercegovino je zdaj 800.000 drugovercev in samo 200.000 katoličanov; serčno želim, da bi sedanji verhbosanski škof na smertni postelji saj toliko mogel reči: 800.000 je bilo o mojem nastopu nekatoličanov in 200.000 katoličanov, zdaj pa je samo 200.000 še drugovercev in 800.000 katoličanov. — Vsi pričujoči so enoglasno veselje naznanili nad to tako lepo primérno zdravico, preč. gosp. kanonik pa je pristavil, da bo nadškofu naznanil to napitnico, in v

nekoliko obširnišem ogovoru se je prav iskreno zahvalil Njih milosti za skazane milosti in še posebno za to, da so mu dovolili v Bosno se podati. — Vsi so želeli in želé našemu novemu misijonarju naj obilnišega vspeha in blagoslova Božjega.

Iz Tersta, 20. pros. (Na grobu škofa Jurja Dobrila) Dne 13. pros. je nehalo biti serce, živo vneto za blagor primorskih Slovencev, serce milgosp. „biskupa“ Jurja Dobrila. Vsi časniki so že omenjali njegovo smert in slavnostni sprevod 18. pros., ter opisali glavne čertice iz njegovega 70letnega bivanja na zemlji. „Leta naša nam tekó, misli enaka; v samih dnevih let naših je sedemdeset let; a'i, ako smo prav krepki, osemdeset let.“ (Ps. 89, 9. 10.) Ker pa Bog blagoslovlja pravičnih prihod na zemljo in njih izhod, smemo tudi pokojnika v tem obziru odlikovanega imenovati, kajti rodil se je 16. aprila 1812 v nedeljo, kakor se po števi lahko najde, in umerl je 13. jan. 1882 v petek. Naš Zveličar se je tudi rodil v nedeljo in umerl je v petek, kakor je to sploh znano. Pa samo rojstvo in smert ne pomagata, ako niso dnevi med tema mejnikoma življenja podobni rodovitemu vertu, ki na različnih gredicah in lehah mnogo sadú rodi. Pokojnika lahko po vsej pravici prispodobljamo takemu sadovitemu vertu.

Do svojega 13. leta je v domači vasi v Ježenju pri Tinjanu fantič Jure krave pasel, ker je bil sin ubornih kmečkih starišev. Duhovnik v Tinjanu mu je bil prvi učitelj, in ker je zapazil nenavadno ukaželjnost in bistro glavico pri dečku, je nekako prisilil stariše, da so ga dali v bližnji Pazin k oo. frančiškanom, ki so do nedavno imeli ves poduk v ondašnjih šolah. Bila pa je samo šola za male dečke in štiri latinske šole, in ker so tudi oo. frančiškani spoznali izverstne lastnosti malega učenca Dobrila, so ga poslali k svojim sobratom na gimnazijo v Karlovec. Z odliko, se vé, je doveršil dijak Dobrila peti in šesti gimnazijski razred v Karlovcu, in se napoti potem v Gorico dokončat še 7. in 8. šolo. Ali kakor se med napihujenimi posvetnjaki sliši dandanes grintavi predsodek, da učilnice redovnikov ne veljajo dosti, isto so marsikteri že takrat kvasili; profesorji v Gorici so frančiškanskemu hervaškemu dijaku Jurju Dobrilu marsikaj nagajevali; ali prepričali so se vendar kmali, da ni le kos vsim svojim verstnikom, temuč jih tudi prekosí. Bil je pa tudi silno marljiv; kar mu je čez dan preostajalo časa zunaj šole, je tri ure še posebej mlajše podučeval, po noči pa se je za-se učil, ter ni včasí več ko tri do štiri ure spal. Ta boritev pa mu je jako uterdila krepki značaj.

Goričanom nepozabljivi nadškof Franc Ksav. Luščin ga je po doveršinih bogoslovskih študijah l. 1837 mašnika posvetil, in teržaški slavnoznani škof Matej Ravnikar ga je najpred na deželo poslal kot duhovnega pomočnika v Hrušico, starodavno faro teržaške škofije. Še ne leto dni je mladi iskreni duhovnik Juri Dobrila v Hrušici ostal, kajti bistroumni škof Ravnikar, poznavši njegove zmožnosti, ga pošlje na Dunaj na više bogoslovne šole. Leta 1842 postane doktor bogoslovja (sv. pisma). Pervo službo dobi mladi doktor, vernivši se iz Dunaja, kot kooperator pri veliki fari novega sv. Antona (novo mesto) v Terstu, ob enem pa je tudi bil katehet na ondašnji dekliški šoli.

Po mnogih pritežnostih so pokojni škof Jernej Legat zadobili od vlade dovoljenje, da so saj četertolletnike bogoslovce imeli pod svojim neposrednim nadzorstvom, ustanovili namreč so 4. leto semenišča v Terstu (1849). Pervi vodja in ob enem profesor pastirstva (pastorale) je bil izbran mladi doktor Dobrila. Tù je ves goreč bil za svoj poklic, in kakor je neutrudljivo delal, je tudi mladim duhovnikom priporočal: „Delajte, delajte,

trudite se, po smerti bo dosti časa za počitek!“ Iz one dobe je njegova molitvena knjiga, „Oče bodi volja tvoja!“ v prvem delu posneta po knjigi špirituvala A. Schlör-a, a v drugem delu dodatek za mornarje, izvirna. Ta knjiga je po vsi Istri mnogo razširjena, in je že v tretjem natisu na prodaj.

Leta 1854 semeniški vodja Dobrila postane župnik in korar pri stolni cerkvi sv. Justa v Terstu. Pastirstvo, ktero je v semenišču teoretično učil, je sedaj v djanji opravljal z naj večjo marljivostjo. Kot župnik je bil večkrat prvi v spovednici, in je skerbela za lepoto hiše Božje. Novi altar Matere Božje (sedem žalosti), in nov božji grob, posnet po onem v Jeruzalemu, zraven drugega kinč v stolni cerkvi, ostane vedni spominek njegovega pastirovanja.

Ko se v Poreču po smerti v duhu svetosti umerlega škofa Antona Peteani-ja škofovska stolica izprazni, je presviti cesar Frančišek Jožef, gotovo na priporočanje okoličnih škofov teržaškega, ljubljanskega in goriškega, domačinu Istranu dr. Jurju Dobrilu podelil ono stolico. Pokojnik ni želel tolike časti in je sam osebno se napotil na Dunaj k cesarju, da bi to imenovanje za škofa ustavil; a nič ni opravil v veliko srečo cele Istre. Napoti se torej junija meseca 1858 v Poreč, kjer je bil slovesno vmeščen 11., in v Poli 13. junija 1858. Koliko je imel skerbí, truda, poslovanja, ovir in preganjanja, to je le Večnemu znano. Škof Peteani je bil silno dobra duša, a mnogi so njegovo dobroto zlorabili ter škofove posestva brezplačno uživali; a biskup Juraj tega ni več dovolil, energično je tirjal svoje pravice. S tem ravno in ker je jako zmerno in kerhko živel, si je prihranil lep znesek v mali škofiji poreški v 17 letih ondašnjega škofovanja, ter podpiral nekaj mladih nadpolnih mladenčev, da so v Reki na hervaški gimnaziji se učili v svojem maternem jeziku. A zato je moral od laške stranke marsiktero grenko slišati. Neki P. A., préd c. kr. vradnik v Gorici, a potlej eden naj hujših „irredentarjev“, je v svoji leta 1865 v Milanu izdani knjigi „Il Friulo orientale“ čeruil škofa Dobrila, da je panslavist in zato vladi nevaren človek. A ta prenapetež v isti knjigi pravi: „Ricognoscere per accordi solenni di gius pubblico europeo nell'Austria ragioni di dominio sul Friuli orientale, sulla Carsia, sull'Istria, sarebbe sconfessare nè più nè meno e ripudiare il domma politico dell'unità d'Italia, di quella nazionale unità che sulla carta geografica è forza si venga adagiando e s'incardini stabilmente.“ (To se pravi: Pripoznavati po slovesnih dogovorih [določilih] evropskega prava spoznano pravico Avstrije do vlade v izhodni strani Friulskega, Krasa, Istre, — to bi bilo vsakako zanikati in odreči se politični dogmi zedinjene Italije, tiste narodne zedinjenosti, ki se na zemljevidu mora očitno terditi in stalno vtelesiti.) Nadalje o Slovanih pravi: „Le contrade slaviche abitate da strani et anfibì miscugli di ibridi volghi, da una accozzalia senza nome, priva di tradizioni patrie e di idioma scritto“ (Pokrajine slovanske, kjer stanuje čudna breznačajna zmes divjaškega ljudstva, neka soderga brez imena, brez domače zgodovine, brez jezika pisnega v knjigah.) Tak človek je napadel blazega škofa Dobrila, a da bi bil sam ostal, toda koliko je imel naslednikov! *) Škof Juraj se ni za to zmenil, ako so nekteri lahoni ga psovali: „vescovo dei contadini“ (kmečki škof), ker je povsod na kmetih po domače pridigoval, česar ubogi Istrijani pod prejšnjimi škofi niso

bili navajeni, nego je poskerbel za dušno hrano vsem svojim ovčicam brez razlike.

Ker je mnogo Istranov po morji, je tudi njim pripravljen molitvenik prej omenjeni, ter v raznih prilikah tudi še drugih podučnih knjig podaril, n. pr. l. 1872 je odposlal 18 knjig različne vsebine za mornarje na ladiji „Tegethof“, namenjeni za ekspedicijo v severno ledeno morje. („Osservatore Triestino“ Nr. 107 a. 1872.)

(Konec sledi.)

V Terstu si je prečastiti stolni kapitel izvolil kapitelskega vikarija pn. gospoda dr. Janeza Šusta, kanonika, škofijskega kancelerja itd. Kako dobro so preč. gg. kanoniki zadeli s to volitvijo, so časniki že pisali, in je očitno slehernemu, komur so okolišine znane.

O ranjem škofu je en glas vsih poštenih, da vse njegovo delovanje je bilo obrnjeno le na dušno in telesno dobro ljudstva, med katerim se je rodil. Bil je prava bučela, ki je nabirala in hranila le za druge, a prav malo za sebe. Oporoka njegova, kakor se sliši, to očitno kaže. Odložil je malo legatov za svojo sorodovino, vse drugo za štipendije, posebno za take dijake, ki se mislijo posvetiti duhovskemu stanu, ker je dobro spoznal, da brez dobrih duhovnikov ni mogoče, „da se isterski puk (ljudstvo) izbavi propada“. 20.000 kapitala je odložil za dijake poreške škofije, — 40.000 kapitala za dijake teržaške škofije, oziroma za konvikt, 8000 za štipendije v korist dijakom iz svoje sorodbine, in kar bode še ostalo gotovega po likvidaciji, zopet za štipendije isterskim dijakom. — To je delo škofa Dobrila. — Blagi mu spomin; — opera ejus sequentur illum.

Iz Adrijanopola, 31. grudnia 1881. (*Šolska poskušnja. Junaška gojenca iz ondotne naprave.*) Novo leto nam daje priložnost naznaniti svojim blagoselničnim dobrotnikom naj toplejša voščila naj iskrenejše hvaležnosti. Naj podeli naš Bog in Zveličar njim vsem prav veliko lét mirú in naj boljsega blagostanja.

Če so naša sporočila prejšnjih lét zaslužila pozornost naših blagih dobrotnikov, upamo, da se jim bo to sporočilo iz gotovih vzrokov še važnejše zdelo.

Enajstega julija t. l. je prišla vojaška godba drugega oddelka, ki je v Adrijanopolu vkvartiran, na naše dvorišče in je z močnimi vbranimi glasovi precej veliko množico ljudi privabila. Komaj so žandarji in čuvaji ljudstvo zadržali, da ni prišlo v hišo. O 2½ je dospel spremljan od častne garde Vassa-Effendi, namestnik vel. poglavarja, in pa poveljnik z drugimi generali. Nekoliko pozneje so nas počastili tudi tukaj v Adrijanopolu bivajoči konzuli evropskih držav. Tudi je bilo navzočih mnogo civilnih in vojaških vradnikov; in razun nekterih premožnejih in ubožnejih meščanov tudi starši in sorodniki nam izročeni otrok.

Pred tako množčevilno zbrano gospodo raznih narodnosti so morali učenci pokazati svoje zmožnosti, kar se jim je tudi izvrstno posrečilo. Vnanji in notranji so želi veliko pohvale. Štiri predstave v glavnih jezikih tega kolegija (v nemškem, francoskem, bulgarskem in turškem jeziku) so se z veliko spretnostjo in umetnostjo izvršile. Zopetno pohvalno ploskanje je dokazovalo, da so popolnoma zadostili pričakovanju navzočih, in da so se jim prikupili. Izverstni govori in izbrana glasbena prednašanja so med nastopi ohranila pozornost gledavcev. H koncu pa so navzoči veliki gospodje delili darila.

Med 63 zunanji, 84 notranji in 9 seminaristi se je razdelilo 31 daril in pa 25 pohvalnih pisem. Da se pa premija dobi, mora učenec prav dobro napredovati v vseh učnih predmetih, ker pri nas ni navade, da se daje premija za posamezni predmet.

Do zdaj smo imeli samo gojenca iz raznih krajev Tracije, Macedonije in vzhodnje Rumelije; letos jih

*) Neki K., ki je lanskega leta oni glasoviti razglas po Istri razširil, da je treba posebno gnjezdo panslavizma Kastvo uničiti, kajti Dobrila hoče ondi napraviti deško semenišče — zalego slavizma! — je z unimi enega kopita.

imamo pa tudi nekaj iz bulgarske kneževine. Akoravno nam od vseh strani toliko silnih in terdovratnih težav delajo, vendar naši nasprotniki sami (celó po časopisih) pripoznavajo, da so si vsi, ki so bili vzgojeni v našem vstavu, pridobili naj boljših načel, in da se zdaj kakor v vedi, tako po svoji oliki, posebno po zvestobi v dolžnosti, čednem obnašanju in izglednem življenju odlikujejo.

Kar se tiče vere, smemo prav veselo povedati, da naši gojenci, kadar se vernejo med razkolniške državljane in družine, se navadno terdno držé katoliške vere, če tudi so izpostavljeni naj vabljevšim zapeljevanjem in surovemu preganjanju. Naj bo to le za izgled.

V vasi Malko-Tirnovem, 23 ur na severo-vzhodu od Adrianopola, je neka družina svojega 12letnega sina, kateri se pri nas vzgojuje, hotela pregovoriti, da bi bil šel v razkolniško cerkev. Deček pa se je terdo ustavil. Nato mu je oče različne reči obetal, ktere pa je on odločno zmetel. Ko so videli, da so vse obljube zastonj, skušali so še z mučenjem; pa tudi s tem niso dosegli, kar so želeli. Oče ga s silo pelje v razkolniško cerkev. Komaj pa ga je izpustil, je ušel iz razkolniške in tekel v katoliško cerkev. Oče, popolnoma prevarjen v spreobračanju, je bil silovito razsujen, in ko se je deček vernil iz cerkve, ga je z nožem napadel in mu žugal umoriti ga. Kar nič prestrašen pa mu odgovori deček: „Če me umorite, bo moje truplo ležalo vam pred nogami, moja duša pa se bo s palmo mučeništva vzdignila k Bogu.“ Ta dogodka se je po materi zvedela, deček sam ni nikoli o njej govoril. Proti koncu počitnic je skušal deček ubežati, da se verne v šolo. Perva poskušnja se mu ni posrečila. Ušel je bil po noči, bos, brez suknje in klobuka; pa ko je osem ur hodil po neznanih gorskih potih, so ga v neki vasi vjeli. Druga poskušnja pa se mu je posrečila. Po tridnevni silno težavni hoji je došel k nam. Ker se ni upal v vasi, prenočeval je v gozdu, kjer je preterpel veliko mraza in bil v vednem strahu. Hrana mu je bila v tem času nekaj koščkov kruha, ktere je bil z doma seboj vzel. Deček je zdaj pri nas; odlikuje se s posebno pridnostjo in s prelepim obnašanjem.

Drugi gojenec, sedaj častnik pri turški žandarmeriji, je zaverjel več bogatih ženitnih ponudb, ter je rajše pred kratkim poročil se z ubožno deklico, ki je bila voljna postati katoličanka, in je v resnici še pred poroko bila sprejeta v naročje katoliške Cerkve.

(Konec nasl.)

Razgled po svetu.

Jugoslovansko. Serbski knez je o pričetki skupščine 22. pros. v prestolnem govoru zaterdil, da je v prijaznosti z vsimi državami, omenil posebej nemškega, ruskega in avstrijskega cesarja, in poslanci so k temu „živio“ klicali. — Černogorski knez pa je boje poslanecem ercegovinskih vstašev pričo avstrijskega opravnika očitno izrekel, da naj od njega ne pričakujejo pomoči. To bi ne bile slabe znamenja, ako bi ne prihajali drugi vojskinci in vstaški vriši z juga.

Pariz. Gambettovo ministerstvo je šlo pod klop. Minister-akaza, ki je po tolikem hvalisanji le malo čez dva mesca gospodoval, kakor mislijo, je s svojim prekučem tudi republikli hudo rano vsekali. Posebno iz provincij prihajajo glasi, da nade republikanske so bile puhle. Kako se je gospodarilo, kaže to, da še pred koncem prvega mesca v tem letu so naredili republikanci 76 milijonov novega dolga. V tem so liberaluhi povsod mojstri. — Že so dobili pa novo ministerstvo, čegar

predsednik je Freycinet, kteremu pa tudi ne napovedujejo dolgega obstanka. Eden časnikov ga v šali imenuje „veliko ministerstvo brez velikega moža“.

Tudi na Švicarskem se polagoma jasni; v Freiburgu je katoliška ljudska stranka pred nekaj časom sijajno zmagala pri volitvah v kantonski svet. Bilo je izvoljenih 70 določnih katoličanov, 15 rudečkarjev in 10 zmernih.

Iz Hartuma ima „Grazer Volksblatt“ pismo gosp. misijonarja Dichtl-na od 23. grudnia lanskega leta, ki kaže turške zmešnjave in misijonske težave tudi v notranji Afriki. Govori pa o nekem izlamskem „reformatorji“ (obnovljavcu ali popravljalcu turške vere), in pravi, da je v Fošadi ob Beli reki zbudil rogovilstvo in poklal mudirja (turškega glavarja) in 400 vojakov, pa še veliko drugih, pa da je enaka nevarnost tudi v Kordofanu. V tej poslednji deželi, v mestu El Obeidu, je katoliški misijon z nedavno novo cerkvijo, in tudi za to se je bati, ker misijon in visoko na cerkvi stoječi križ sleparja hudo bode v oči. Sam je že poprej žugal, da pride cerkev podret in kristjane poklat. Pri tem pa toži misijonar, da vlado nobene serčnosti ne kaže. Od Darfura do Višnjave reke imajo vstajniki prosto roko in odprto starodavno pot za tergovanje s sužnji. V Sennaaru (med Nubijo in Kordofanom, ob belem in višnjem Nilu) je vstajnik Rot neki vzmoget do 100.000 (?) jezdecev na konjih in velblodih.

V verskem oziru pa vendar ni brez tolažila. Mlad laški zavrtni morivec, neki Kristino Čezare, se je na smertni postelji v ječi z Bogom spravil in sicer na prigovarjanje postrežnic usmiljenih Sester, in je prejel ss. zakramente. Sveto leto je tudi sicer obrodilo veliko dobrega sadu. — Don Bourchard (Burhard) je odrinil iz Hartuma v Rim (naj berže vsled smerti škofa Kombonija); namesto njega je prišel z Džebel-Nube v Hartum č. g. Leon Henriot, pa bolan, in tudi tam leži bolan.

Barkolomi. Kdor gre na morje, naj bo na smert pripravljen. Neznansko veliko nesreč se zgodi vsako leto na morji. Samo v mescu vinotoku (okt.) l. l. se je potopilo na morji 32 parnikov in 236 družih ladij. Med poslednjimi so avstrijske 3, parnik pa eden. V zadnjem tednu listopada se je v Londonu naznanil pogin 91 angleških in družih ladij, med temi 10 parnikov; 62 je samo angleških. Ob koncu leta so naznanjali, da vsih nesreč z ladjami preteklo leto je bilo 1775, toraj 305 več kot lansko leto ob tistem času, in vse škode okoli 45 milijonov dolarjev, kterih 30 milijonov zadeva Anglijo; ljudi vender štejejo le 140. Tako naznanja „Wanderer“ v Minesoti. Po 4—5 ladij požre morje vsak dan s kacími 130.000 dolarji škode! To niso igrače. Znamnja na morji!

„Olikanci“ — „Aufgeklärte“ — kakošni možje so to? Mesca vinotoka lanskega leta so taki „olikanzi“ na Dunaju imeli nekaj zbor, na kterem so se slišali marsikteri govori, ki so bolj prilegajo „šnopsarjem“, kakor pa olikanim ljudem. Štirje teh govornikov, zgubljeni in zapeljani mizarski pomočniki, so 16. unega mesca stali pred sodnijo na Dunaju. O tej priliki je eden unih govornikov tudi pred sodnijo napregel nekaj „sermon“ ter jel rudečkarško rogoviljenje rokodelcev zagovarjati in preslavljati, v čemur pa ga je predsednik ustavljati. Govornik razdražen reče, da blezo ne stoji pred sodniki, ampak pred ekaekutorji (zverševavci kazni). Verh tega so vsi štirje naznanili, da so „konfessionslos“ ali brezverci. Poročevalec pristavlja: „Tu smo imeli pred seboj štiri lepe korenjake iz delavskih krogov, kteri pa v resnici niso imeli nič mičnega na sebi, ljudi, pri kterih je glava tako spridena, kakor njih serce, in pri njih prenapetosti je bilo dvomljivo, če se bolj podajo v bol-

nišnico ali v kaznivnico. Koliko deleža na teh zanikarnostih imajo prenapeti demokratovski časniki, je lahko uganiti, in tudi se smé prašati, če bi zraven teh nahuj-skanih ne morali na klopi zatožencev sedeti tudi huj-skači.“

Sploh je žalostna prikazen, da je toliko rogovilstva med rokodelskimi stanovi. Že davno se je tožilo, kako nespodobno in pohujšljivo je po delavnicah govorjenje in kako žalostna pravna stran pri premnožih rokodelskih pomočnikih, ter mnogi dečki pridejo v pravo dušno mesnico, kadar v rokodelstvu med take zajdejo. Pozneje in vsled dušne spačenosti pa se je pričelo rovarstvo zoper mojstre in gospodarje v tako imenovanih „štrajkih“, in poslednjič celó politiške rogovilstva. Vse to pa zato, ker je vera pešala pri rokodelskem in delavskem stanu, kakor so omenjeni mizarski pomagači sami pokazali, spoznavši pred sodnijo, da so „brezverci“. Prekucuhi vedó, da vera rogovilstvo prepoveduje, zato lažnjivi preroki rokodelcem na prvo vero in strah Božji iz serca iztergajo, da jih potem ložej z brezna v brezno stermoglavijo.

Pomoček zoper tako obširno povodenj so Kelpin-gove družbe rokodelskih pomočnikov, ktere — dasiravno po vsem svetu — so vendar še vse premalo razširjene, da bi mogle zdatno svojo moč skazovati. Prav srečna je misel, že rokodelske dečke zbirati in jih čversto v veri in pravosti podučevati, da bi v grozni povodnji tudi sami ne poginili. Čez vse potrebne so nedeljske šole v keršanskem nauku za rokodelsko mladino, bolj čversto podpirane pa bi morale biti tudi od mojstrov in gospodarjev, kakor od vradnij, da bi obrodile doželenega sadu.

Eden naj večih sovražnikov časne in dušne sreče rokodelcev je tudi skrunjenje nedelj in praznikov s hlapčevskim delom po delavnicah in tergovanje in prodajanje (odperte štacune) ob nedeljah in praznikih. Velikrat so celó rokodelski učenci in dečki tako nesrečni sužnji, da še svojim verskim dolžnostim ob nedeljah in praznikih zadostovati ne morejo, ker dopoldne morajo doma delati, zraven tega pa še po več ur v šoli v prid kakih svetnih ukov presedeti, popoldne pa ravno takó, ter niso pri sv. maši dopoldne in ne pri keršanskem nauku popoldne. Če pa se človek začne v tem zauemarjati, potem je vse zgubljeno.

Sploh pa je resnica, da od zgorej na zdolej se je razširjalo slaboverstvo in brezverstvo, in bolje bode, kadar se z višjih v nižji stanove prične vera in versko življenje širiti.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

6. svečana. S. Rotija. — 7. Spomin molitve N. G. Jezusa Kr. na Oljski gori. S. Romuvald. — 8. S. Janez Mata. — 9. S. Apolonija. — 10. S. Školastika. — 11. Sedmeri ustanovniki služabnikov M. D. — 12. Druga predpepelnična nedelja (Seksagezima). S. Evlalija.

Zahvale:

Št. 11. Dete, nevarno zbolelo, M. D. Gospej presv. Serca priporočeno z obljubo novene, naznanila in da se vpelje ta bratovšina, je ozdravelo.

Iz Štajarskega, 25. pros. 1882.

S. G.

V molitev priporočeni:

Mati z veliko serčno bridkostjo priporoča v bratovsko molitev svojega sina, kateri noče nič več pokoren

biti, da bi se po priporočevanju v presv. Jezusovo in Marijino Serce spreobrnil in na pravo pot povernil. — Hišni mir v neki družini, že več lét pogrešan in silno doželen, da bi se povernil, je goreče v molitev priporočena vsa družina. — Oseba bolna na telesu, pa še posebno na duši, za zdravje na obojem. — Dve posebni zadevi, da bi se dobro izšli. — Vsi, ki novi stan nastopajo, da bi v milosti Božji prejeli vse tri ss. zakramente. — Človek. pokore posebno potreben, v neki posebni okolišini, da bi se spreobrnil. — Več učencev za dober vapeh v naukih. — Vsi dobrotniki šolske mladine, kakor sploh, še posebej priporočeni, da bi bile uslišane vse njih posebne serčne želje in prošnje. — Odverjenje skrunjenja, brezbožnosti in pregréh v pred-pustnem času. — Že tri leta bolna oseba za zdravje. — Mati priporoča svojega sina, ki zahaja v slabe družine, da bi se na mile priprošnje N. lj. Gospé presv. Serca spreobrnil.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz IV. pogl.)

6. svečana. Reši njega, ki terpi krivico, iz roke prevzrtnežev, in to naj ti ne bo težavno.

7. Kadar sodiš, bodi sirotam kakor usmiljen oče, in njih materi kakor mož (namreč, usmiljen kakor materin mož, ako bi še živel).

8. Ako se kdo modrosti zaupa, jo bo dedoval, in njegov zarod jo bo v lasti imel. (To je, kdor se modrosti — veri, pobožnosti, čednosti — popolnoma vdá, jo bo tudi dosegel in svojim mlajšim ko dedišino zapustil. Kako lepo je, kadar ta ali ta družina slovi, da so vsi domači pametni in modri od davnih časov!)

9. Ako se pa od prave poti oberne, ga zapusti, ter ga v roke dá njegovemu sovražniku. (To je: Ako se kdo, potem ko je dosegel veliko milost, odverne od prave poti, ga zapusti Božja modrost ter ga prepusti nesreči in vsemu hudemu.)

10. Ne glej na obraz v svojo škodo, in ne lačaj se sam sebi v škodo. (To je: Ne glej na veljavo, na imenitnost nobenega človeka, da bi njemu za ljubo kaj hudega storil, in bi le sam sebi škodoval, ko misliš, da bi si pomagal.)

11. Nikar se ne boj svojega bližnjega pri njegovem padcu, in ne zadržuj besede ob času rešitve (To je: Ne boj se svojega bližnjega ljubeznjivo opominjati in svariti, kadar greši; in ne mólči, ako je treba podučiti, od greha odverniti, dober svét dati, za nedolžnega se potegniti. Brentano.)

12. Po nobeni ceni ne govóri zoper besedo resnice, in sramuj se, ako si se neprevidoma zlagal.

K mescu svečanu. K temu, kar je zadnjič bilo rečeno, še to le: Ne pozabi, da ta mesec je posvečen v zadostovanje in spravo skrunjenja in žaljenja, ki se godi presv. Sercu Jezusovemu in Marijinemu mater-nemu Sercu. Kaj zamoreš storiti nasproti brezumnemu pustovanju? — Obiskovati n. pr. zamoreš o večerih sv. Rešnje Telo. Tega ali to odverniti od nevarnih družinj, od plesa, odsvetovati nevarno znanje itd.

K bratovšini Naše Ljube Gospé je pristopilo od avgusta do konec leta 1881 novih udov 3132, ter je bilo s prešnjimi njih število ob koncu leta 98.110; zdaj pa je vsih skupaj 101.242.

Opomnjeno bodi, da vsak mesec se oznaui in opravi ena sv. maša pri bratovskem altari za žive in mertve ude, za dosego vsih v bratovsko molitev priporočenih

dobrih namenov, in v zahvalo za vse milosti, ki se dosejajo vsled priporočevanja v bratovske prošnje.

Uslišanih prošelj, ki so se po nasvetu ranc. gosp. Ant. Pintarja s številkami zaznamovale, je bilo lansko leto samo v „Danici“ zaznamjenih 114, kdo vé, koliko pa je bilo nenaznanjenih, morebiti na tisoče.

V bratovščino sv. Dizma v prid duš v vicah, ki ima enako sedež v stolni cerkvi, se jih je vsih skupaj dozda zapisalo 2505. Odveč bi bilo priporočati to lepo bratovščino, ker vsacega, če ima le malo ljubezni do svojih ranjčih, serce priganja jih tolažiti v njih terpljenji, olajševati ga in reševati jih iz taistega.

V obe bratovščini sprejema č. g. sakristan in stolni kaplan Jan. Porenta.

Listek za raznoterosti.

Č. g. Anton Koblar, knežje-škofijski kaplan, je postal ob enem knežje-škofijski arhivar.

V Borovnici, 31. pros. († Ant. Jugovic.) Danes o 1/8 zjutraj oglasil se je farne cerkve veliki zvon v dolgih treh prenehljajih! In kmalu potem je šinila po vsej naši dolini žalostna vest, da ljubi in častiti naš gospod župnik Anton Jugovic so izdihnili blago svojo dušo. — Dne 18. t. m. dopolnilo se jim je bilo šest in sedemdeseto leto in god svoj obhajali so po znani gostoljubnosti še v sredi prijateljev in častivcev svojih. Potem pa so jeli vsled visoke starosti bolehati, in dasiravno so bili že davno prestopili verhunec življenja, kolikor ga je slabotni človeški stvari odmenjenega, vender nas je vse nepričakovana ta smert osupnila in v dušo pretresla globoko. Zakaj živo bomo pogrešali moža, ki so s toliko ljubeznivostjo in priserčnostjo občevali z nami, malo da ne celih 20 let, ki nikdar niso odtegnili svoje pomoči nikomur in so premnogokrat s svojo skušenostjo, marljivo nabrano iz bukev in življenja, dajali srečnih svetov. Hvaležno ceneč dobrote prihaja ljudstvo v trumah k mertvaškemu odru in s solzami v očeh odhaja, vzemši slovo pobožno od ljubljenega svojega pastirja in očeta. — Vsi, ki so poznali ranjkega gospoda Jugovica blagodušnost in gostoljubnost, bodo ga ohranili v lepem spominu. Tu se pač more reči: „pertransiit benefaciendo!“ In če serčne naše želje, ki smo jih izrekli za srečo in zdravje častitega tega moža na njih zlate maše dan 21. avg. lanskega leta, po najvišjem sklepu spolnjene b. ti niso mogle, pa zdaj pri odperiti gomili kličemo: Večni Bog poplačaj z večnim življenjem! R. I. P. — Pogreb bo v petek dopoldne ob 9. M.

Imenik redovnikov sv. Frančiška, provincije sv. Križa hervaško-kranjske razkazuje 98 patrov, 6 klerikov, 4 novince, 33 bratov, 24 terciarjev — vseh skupaj 165, kateri stanujejo v 12 samostanih šestih škofij, namreč ljubljanske, goriške, lavantinske, zagrebske, teržaške in senjske. Oskerblijujejo 3 duhovnije (v Ljubljani, Nazaretu in Klancu), in obilno pomoč sploh skazujejo v dušnem pastirstvu, kar je velika sreča pri sedanjem pomanjkanju duhovnov. Umerli so v preteklem letu trije redovniki in po novem letu že dva patra; najstarejši med patri je č. P. Matevž, v 80. letu, med fratri pa čast. Fr. Tobija Vernik v 81. letu, ki je starašina provincije.

Pogreb v kazališču. V laškem mesticu „Gallicano“ se je te dni v kazališču pôd uderl in čez 100 gledavcev

se je v klét pogreznilo, ter jih je bilo več hudo poškodovanih.

V Rimu je bil 29. prosinca častitljivi Umile de Bisignano po navadnih cerkvenih obredih prištet med blažene.

Ali ima Cerkev kacega sv. Avgusta? Marsikteri menijo, da vsi na imé „Avgust“ keršeni prav za prav nimajo svetnika patrona, ako imé Avgust ne velja za obkrajšanje od „Avguština“. To pa je zmota. V resnici ni le en sam, temuč so celó trije svetniki z imenom Avgust. 1. Ne le veliki življenjepis Bollandistov, ampak tudi rimski zapisnik marternikov (mučencev) ima 7. majnika svetega mučenca Avgusta. — 2. Drugi sv. Avgust, spoznovavec, je po omenjenem rimskem zapisniku 1. kim. (sept.). — 3. 7. vinotoka (okt.) pa zopet sv. Avgust mašnik in spoznovavec. 3. vel. serpana (avg.) imajo le samo protestantje v svojem koledarji Avgusta. (Kje so ga neki dobili?)

Kaj pa „Gustav“? Ali je to kaj, ali nič?... Tega tako razlagajo, da Gustav je ravno to, kar Avgust. Naredilo se je boje tako, da so zloga prestavili, iz pervega naredili drugega, iz drugega pa pervega, „Gust-au“ = „au-Gust“. Stadler piše: „Gustav je švedsko-predimé, ki je ostalo iz prestavljenja iz rimskega August-a. Svetnika tega imena pa nismo mogli najti, akoravno nekteri občinski koledarji to imé imajo 2. avgusta. Kteri tedaj imajo imé Gustav, je sv. Avgust njih patron.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Andrej Volc je dobil faro Šentvid nad Ljubljano in Fužinska je razpisana 18. pros. — Č. g. Lovr. Urbanija je dobil duhovnijo Žalino in Mirna je razpisana 20. pros. Kamniška pa je enako razpisana 21. pros.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. župnik J. Mrak 10 gld. — Č. g. Tomaž Žerovnik, župnik v Grahovem, 4 gl. — Fr. Razpotnik 2 gl.

Za pogorelce v Zaklancu: Iz Polhovega gradca č. g. župnik Jak. Fada 24 gld. — Pn. g. stolni dekan J. Volc 3 gl. — Neimenovan 1 gl.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: 1 gld. nekdo, ki bi rad cel vogel podperl, ko bi bilo v njegovi moči. Ljubi sv. Jožef, zavetnik naš, nakloni nam dobronih serc za hišo, da bomo imeli kam domú! *)

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Č. g. Al. Rožič 3 gl. — Ivanka Modec 1 gl.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Št. Jerneja 60 gl. — Gospodičine Pregelnove 3 gl. — Iz Fužin na Gorenjskem za dve leti 4 gl. 45 kr. — Č. g. Andrej Volec 1 gl. — Iz Krašnje 8 gl. 70 kr.

Za Bosno: Č. g. Val. Klobus 22 intencij za gosp. Val. Lah-a. — Iz Gorice zaboj s podobami in okviri za kako ubožno cerkev v Bosni ali Bulgariji posl. J. K.

Za sv. Očeta: Po č. g. J. Podboju 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Č. g. Šim. Gaberc 1 gld. 44 kr.

Za afrikanski misijon: Č. g. V. Klobus 1 gld. — Neim. po č. g. J. Podboju 1 gl.

*) Ta prvi dar v ta namen smo djali v velik škernicelj, da bodo imeli prostor petaki, desetaki, petdesetaki, stotaki, ki upamo, da jih bo za seboj privabil.

Vr.